

AİLE OKULU PROJESİ

NEZAKET ve GÖRGÜ KURALLARI

► **Nezaket** "Nazik" kelimesinden türetilmiş olan nezaket, dilimize Farsçadan geçmiştir.

İnsanlara kibar davranmak ve edep kurallarına uymak manasına gelir.

► Nazik olarak nitelendirilen kişiler, etrafındaki insanlara sevecen yaklaşır ve konuşurken kullandığı kelimeleri özenle seçer. İnsanların kalbini kırmaktan imtina ettikleri için her zaman ölçülü hareket ederler.

-
- **Görgü Kuralları**, çeşitli durumlarda uyulması gereken ayrıntılı kurallardır. Bu kurallar toplumsal yaşamı kolaylaştırma, ilişkileri düzenleme işlevine sahiptir. **Yasal hiçbir yaptırımı olmayan** görgü kuralları çiğnendiği zaman, uyumsuz sayılan bireyler toplum tarafından dışlanır.
 - Genel görgü kurallarına uyma zorunluluğu yoktur. Yani **hukuken suç sayılmaz**. Ancak, toplum genel görgü kurallarına uymayanlara; cahil, bencil, kaba, saygısız diye tanımlar ve kınar.

-
- **Görgü Kurallarına** uymak diğer insanlara saygı göstermek, ve onların duygularına önem verdiğiniz mesajını vermek demektir.
 - Toplum hayatının düzenlenmesinde etkili olan genel görgü kurallarına **uyan kişileri**; terbiyeli, saygılı, nazik şekilde nitelemek mümkündür. Bu kurallar toplumdaki uygarlık düzeyinin de göstergesi olabilir.
 - **Görgü kuralları**, bir toplumun ayrı ayrı bölgelerinde farklı olduğu gibi değişik uluslarda da farklılıklar gösterir.

► Görgülü İnsanın Nitelikleri

- Bir toplulukta aynı statüde olan insanlardan bazıları çok sevilirken bazıları daha az sevilmiştir. Bunun nedeni, bu insanların gösterdikleri sevgi, terbiye, saygı ve nezaket seviyelerinin farklı olmasıdır.
- İnsanların sevilmesi, sayılması, aranılır olması nezaket kurallarını ne ölçüde bildiği ve ne kadarını uyguladığı ile alakalıdır. “Size yapılmasını istemediğiniz bir şeyi siz de başkasına yapmayınız” sözüne göre hareket etmemiz gerekmektedir. Size nazik ve kibar davranılmasını istiyorsanız siz de başkasına nazik ve kibar davranmak zorundasınız.

İnsanı diğer biyolojik canlılardan ayıran **temel özellik**, toplu halde yaşaması değil, toplu halde yaşamamanın inceliklerini bilmesidir.

GÖRGÜ KURALLARI İLE İLGİLİ VECİZ SÖZLER

- Erdem sahibinin değerini yine erdem sahibi olanlar bilir. **Hz. Ali**
- Maddi ve teknik güç, ancak manevi ahlak gücü ile beraber olduğu zaman gerçek bir üstünlük gösterir. **Fuad Köprülü**
- Ne kadar yaşadığımız değil nasıl yaşadığımız önemlidir. **Bailey**
- Nezaket, fikir ve ahlak kültürünün bir simgesidir. **Voltaire**

Ziyaret - Misafirlik ve Vedalaşma Kuralları

- Ne kadar samimi olursak olalım ziyaret edeceğimiz insanları önceden bilgilendirmeliyiz.
- Temel prensip davetsiz misafir olmamaktır.
- Randevu saatine uymalıyız.
- Temiz ve düzenli bir şekilde, mümkünse bir hediye ile ziyaretler yapılmalıdır.
- Kapıyı çaldıktan sonra kapının hemen ağzında değil, daha geride, evin içini göremeyecek şekilde kapının açılmasını beklemeliyiz.
- Eve girerken ev sahibinin yer göstermesini beklemeli ve etraf meraklı gözlerle incelenmemelidir.
- Yemek sofrası kurulduğunda, ev sahibi davet etmeden oturmamalı ve yemeği beğenmesek dahi bunu hal ve tavırlarımızla bile belli etmemeliyiz. Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer ve medeni bir şekilde ev sahibine teşekkür eder.

-
- Yataya üç günden fazla kalınmamalıdır.
 - Ev sahibi de misafirliğe gelmek isteyenleri mümkün olduğunca reddetmemelidir.
 - Ev sahibi bütün misafirlerine aynı derecede yakınlık ve güler yüz göstermelidir. Evi temiz tutmalı ve gereken hazırlığı yapmalıdır.
 - Misafirin yanında sık sık saate bakmamalı, sıkıldığını belli eden hal ve tavırlardan sakınmalıdır.
 - Misafirlere ikramda bulunurken üç kereden fazla ısrar edilmemelidir.
 - Misafir ayrılırken ev sahibi ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirmelidir.
 - Misafirlikten ayrılma vakti gelince hemen kalkmalı ve vedalaşmayı uzatmamalıdır.

➤ **Hasta Ziyareti Adabı**

- Dostlarınız hastalandığında hemen, daha az samimi olduklarınızı da iyileşince ziyaret edilmelidir.
- Yoğun bakımdaki hastaların yakınları ziyaret edilmelidir.
- Çok dinlenmesi gereken bir hasta sık sık ziyaret edilmez.
- Hastanın yanında onun neşesini kaçırarak hiçbir şey anlatılmamalıdır.
- Hastanın odasına girerken ne çok üzgün ne de çok neşeli bir tavır sergilememeliyiz. Ona normal bir insan muamelesi yapılmalıdır.
- Ziyaret çok uzun tutulmamalıdır.

► **Temizlik Görgü Kuralları**

- Diş temizliğine dikkat edilmelidir.
- Saçların ellerin ve tırnakların sürekli temiz olmasına dikkat edilmelidir.
- Etrafımızdaki insanları ter kokusuyla rahatsız etmemek için düzenli bir şekilde banyo yapılmalıdır. İnsanları rahatsız etmeyecek derecede koku sürmek uygundur.
- Tuvalette iken konuşmak, bir şeyler yiyip içmek ve tükürmek uygun değildir.
- Temizlik sol elle yapıldığından, çeşmeler bu elle açılıp kapatılmamalıdır.
- Tuvalet temiz bırakılmalıdır.
- Tuvalette insan varken, kapının önünde beklememelidir.

➤ **Protokol G6rg6 Kuralları**

- Protokolde kişisel unvan, yaş ve cinsiyet ayrımı yoktur ve protokolsüz sıralama alfabetiktir.
- Kamusal yaşamda ulusal bayrak ve üst, kamusal ve sosyal yaşamda konuk, sosyal yaşamda hanım daima önce gelir (sağda yer alır).
- Karşılama da üstler başta, uğurlama da ise sondadır. Törenlerde konuşma sırası asttan üste doğrudur. Açılış konuşmasını ev sahibi, son konuşmayı onur konuğu yapar.
- Bir yere girdiğinizde önce kendinizi tanıtın. Tanıştırma daima ayakta ve ilk karşılaşmada olur. Küçüğü büyüğe, erkeği bayana, ünvanlı, adı ve soyadıyla takdim edilir.
- Resmi konuşma yaparken kesinlikle “ben” demeyin, daima “biz” veya “müdürlüğümüz” deyin. Başkalarına daima “siz” diye hitap edin. Her zaman ve herkese “lütfen” deyin ve teşekkür edin.

-
- Yeni tayin olan akran ve üstlerinize tebrik için önce siz ziyarete gidin. Siz, yeni göreve başladığınız bir yerde, ilk önce üstünüzü ziyaret edin.
 - Üstlerinize ağabey, abla ve eşlerine de yenge v.b. gibi hitapları kullanmayın; beyefendi, hanımefendi diye hitap edin. Ayrıca hizmet sunduğunuz vatandaşlara da abi, abla, dayı, amca, teyze v.b. gibi hitaplarda bulunmayın, hanımefendi, beyefendi şeklinde hitap edin.
 - Resmi araçlarda protokol makamı aracın sağ arka köşesidir. Sizden üst biri aracınıza bindiğinde sağ arka köşeyi ona bırakın, özel bir araca bindiğinizde ise şoförün yanındaki koltuğa oturun.
 - Yöneticinize daima saygılı hitap edin. Ona taşıdığı unvana göre, “sayın müdürüm”, “sayın başkanım”, “sayın kaymakamım” ve “sayın valim” deyin veya “efendim” diye hitap ederek söze başlayın.
 - Üstünüzün makamına girerken ceketinizin düğmeli olmasına dikkat edin, palto ve şapka ile girmeyin. Cep telefonunuz varsa ya dışarıda bırakın ya da kapatın.

➤ İşyeri Görgü Kuralları

- İşyerinde ki kurallar birlikte çalıştığınız meslektaşlarınıza ve iş arkadaşlarınıza karşı saygı göstermek demektir. Ayrıca görgü kurallarına uymak iş görüşmelerinizde yada iş başvurularınızda bırakacağınız etkiyi önemli oranda etkileyecektir.
- Her zaman takdim edildiğinizde ya da tanıştırıldığınızda ayağa kalkılmalıdır.
- İnsanları tanıştıracığınız zaman daha önemli kişinin ismi önce söylenmelidir.
- Telesekretere İsim, görev, departman ve ne zaman müsait olduğunuza dair kısa ve profesyonel bir mesaj bırakmalıdır.
- Mesaj bırakırken isim, soyad, neden aradığınız ve telefon no bırakılmalıdır.

➤ **Kıyafet ve Toplantı Görgü Kuralları**

- Kıyafet kuralına uyun. Eğer belli bir kural yok ise üst düzey yöneticilerden örnek alınmalıdır. Bulunduğu makam ve statüye uygun kıyafetler giyilmelidir.
- Tercih edilen aksesuarlar bulunduğu ortam ve göreve uygun olmalıdır.
- Bütün toplantılara tam zamanında gelinmelidir.
- Toplantı sırasında dikkati dağıtacak şekilde; kalemler, ataçlar yada diğer ofis araçları ile oynanmamalıdır.
- Toplantı sırasında telefon sessize alınmalıdır. Çok önemli ise izin istenmelidir.
- Oturuş ve duruşa dikkat edilmelidir. (Koltuğa gömülmeyin , sandalyenizde geriye yaslanmayın, yada kollarınızı göğsünüzün üzerinde kavuşturmayın.)
- Dinleme terbiyesi hatırı sayılır bir terbiyedir. (Karşınızdakini dinleyin ve aklınıza geldikçe söz kesmeyin.)

➤ Sosyal İletişim Kuralları

- İster manavda bir yabancı ile konuşurken ister bir arkadaşınız ile kahve içerken bütün insanlar saygı gösterilmesini hak eder.
- İletişim hem beden hareketlerini hem de sözlü ifadeyi kapsar. (Konuşurken karşınızdaki insana bakın ve kollarınızı kavuşturmayın)
- Normal hızda konuşulmalıdır. (ne çok hızlı ne çok yavaş.)
- Karşıdaki insanı olumlu bir şekilde etkilemeye çalışmak, insanın kendisi olmasına engeldir. (Karşınızdaki kişi üzerinde bıraktığınız izlenimi fazla düşünmeyin.)
- Konuşmayı bitirirken geçerli bir neden dile getirilmelidir. Kişi ile konuşmaktan keyif aldığınızı belirtmek önemlidir.
- Muhataba içten ve samimi iltifat edilebilir. (Karşılaştırma yada değerlendirme yapmamaya özen gösterin; örneğin, "Kazağının ne kadar eski olduğu düşünülürse gayet iyi duruyor .)

- İltifat alındığında fazla alçak gönüllü olunmamalıdır. (İltifatın gerekmediğini açıklamaya çalışmayın. Basit bir "teşekkürler" hem yeterlidir.)
- Birisini eleştireceğiniz zaman onun duygularını göz önünde bulundurarak, kişi ile özel olarak konuşmaya özen gösterilir.
- Yakıştırmaktan kaçınmalı ve sorunları kişiselleştirmemelidir. (Birisi sizi eleştirdiğinde sakin olun. Savunmaya geçmemeye özen gösterin. Eğer kişi sizi insanların içinde ve kabaca eleştiriyor ise içgüdüsel olarak reaksiyon göstermek isteyebilirsiniz fakat en iyisi basitçe "Düşünceni özel olarak bana iletmeni tercih ederdim" deyin.)
- Her zaman "Lütfen" ve "Teşekkür ederim" denmelidir.
- Öksürürken yada esnerken ağzı kapatmak, hemen eli yıkamak gereklidir. (Bu hem görgü hem de temizlik kuralıdır.)

➤ Sosyal Medya Görgü Kuralları

- Karşınızdakiyle yüz yüze yapmayacağınız hiçbir şeyi yapmamalısınız. (kaba davranış, küfür, rencide edici paylaşımlar ve mesajlar)
- Gizliliğin arkasına kesinlikle saklanmamalısınız.
- Başka paylaşımlardan intihal yapmayın.
- Her sosyal medya platformunun farklı bir amacı olduğunu unutmayın.
- Takipçi sayınızı artırmak için hoş olmayan yollara baş vurmayın.
- Dilbilgisi kurallarına mutlaka uymaya özen gösteriniz.
- Sıradan detayları paylaşmayın.
- Orjinal ve alıntılanmış içerik paylaşım dengesine dikkat edin.
- Spam yapmaktan kaçının.

-
- Tanımadığınız insanları eklemeye çalışmayın.
 - Arkadaşlarınızı saçma sapan görsellere etiketlemeyin.
 - Sürekli şikayetçi paylaşımlarda bulunmayın.
 - Anlaşılmayan ifadeler kullanmaktan kaçının.
 - Anlamsız süreçler başlatmayın.
 - Sırf aramalarda çıkmak için gereksiz hastag kullanımından kaçının.
 - Atmış olduğunuz tweetlerin retweet edilmesini sürekli olarak talep etmeyin.
 - Hastag kullanımını abartmayın, suistimal etmeyin.
 - Kaynak gösterme kurallarına uyunuz.

➤ **Sofrada Görgü Kuralları**

- Ellerimizi su ve sabunla yıkadığımızda elimiz mikroplardan temizlenir. Bu şekilde mikropların yiyeceklerle birlikte ağızımızdan vücudumuza girmesi önlenmiş olur. Bu sebeple yemekten önce ve sonra ellerimizi yıkamalıyız.
- Sofrada mümkün olduğunca az konuşmalıyız. Ağızımızda lokma olmasa bile konuşurken ağızımızı elimizle kapatmalıyız.
- Tabağımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almalıyız. Tabağımıza aldığımız yemekleri bitirmeliyiz. Tabakta bırakılan yemek israftır.
- Yemek yerken hep sağ elimizi kullanmalıyız.
- Yemeği ve ekmeği hep küçük lokmalar halinde yemeliyiz. Yemeğimizi çabuk çabuk yememeliyiz. İyice çiğnedikten sonra yutmalıyız.

-
- Ortaya konan yemekleri kendi önümüzden yemeliyiz
 - Büyüklerle yemek yiyorsak yemeğe önce büyüklerin başlamasını beklemeliyiz.
 - Yemekte öksürürken ya da hapşırırken ağzımızı kapatmalı yan veya arka tarafa dönmeliyiz.
 - Karnımızı tıka basa doyurmamalıyız. En sağlıklı beslenme midenin 3/1 gıda 3/1 su 3/1 hava olmalıdır.
 - Yemek seçmemeliyiz. Sağlıklı beslenmek için her tür besinden az da olsa yemeliyiz.
 - Yemekten sonra annemize teşekkür etmeyi unutmamalıyız. Misafirlikte yediğimiz şeyler içinde ev sahibine teşekkür etmeliyiz.
 - Ağzımızda lokma varken konuşmamalıyız.
 - Yemekten sonra ellerimizi yıkamalı ve dişlerimizi fırçalamalıyız.

➤ **Milli ve Dini Değerlerimize Saygı**

- Milli değerlerimiz ; bayrağımız, vatanımız, İstiklal Marşımız, dilimiz, ecdadımız, şehitlerimiz, ve milli değeri olan büyüklerimizdir. Saygısızlık kabul edilemez.
- Dini değerler; bir dinin kitabı, peygamberi, kutsal yerleridir. İnanca saygı ilkesi gereğince herkesin, bir diğerinin inandığı dinle ilgili değerleri gözetme, incitmeme, dini tahkir veya tezyif içeren açıklamalar yapmama yükümlülüğü bulunmaktadır.
- İstiklal Marşı okunurken hazır olda durmalı, kıpırdamamalı, yüksek sesle söylemeli, İstiklal Marşı ve bayrağımıza saygı göstermeliyiz.
- Ezana, ibadet alanlarına ve ibadet edenlere saygı göstermeliyiz.

➤ **BİRLİKTE YAŞAMA KURALLARI**

- Kütüphane sinema tiyatro gibi yerlerde konuşmamalıyız.
- Buluşacağımız yere zamanında gitmeli buluşma yerine geç gitmek yanlış bir davranıştır.
- Bir topluluk önünde veya sınıfta sakız çiğnemek, hele sakızdan balon yapmak ayıp bir davranıştır.
- Alışveriş yaparken fatura öderken sıramızın gelmesini beklemeliyiz. Sırayı bozarak öne geçmeye çalışmamalıyız.
- Yeni tanıştığımız insanlara siz diye hitap etmeli onlara sen diye hitap etmemeliyiz.
- Toplum içindeyken veya sınıfta gerinme, kaşınma gibi davranışlardan kaçınmalıyız.

-
- Konuşan iki kişinin arasına girmemeliyiz. Söyleyeceğimiz bir şey varsa konuşmalarının bitmesini beklemeliyiz.
 - Her zaman güler yüzlü olmaya özen göstermeliyiz.
 - Sır tutmasını bilmeliyiz. Başkalarının sırlarını kimseye vermemeliyiz.
 - Başkalarıyla alay etmek onlara lakap takmak yanlış davranışlardandır.
 - Hata yaparsak özür dilemeliyiz. Özür dilemek bizi küçük düşürmez.
 - Başkalarının ayıplarını yüzüne vurmamalıyız.
 - Başkaları hakkında kötü düşünmemeli ve emin olmadan kimseyi suçlamamalıyız.

-
- Bütün konuşmalarımızda kibar ve nazik olmalıyız.
 - Bütün konuşmalarımızda kibar ve nazik olmalıyız. Lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim, rica ederim çok kullandığımız kelimeler olmalıdır.
 - Toplum içinde yüksek sesle bağırarak konuşmak küfürlü konuşmak nazik bir insana yakışmayan davranışlardandır.
 - Başkalarının kusurlarıyla alay etmemeliyiz Yanımızda bulunmayan bir arkadaşımızın dedikodusunu yapmamalıyız.
 - Gurur, kibir ve kendini aşırı beğenme bizi sevimsizleştirir.
 - Görgülü ve terbiyeli olmanın bir yolu da arkadaşlarımızı iyi seçmektir.
 - Görgülü ve terbiyeli kişilerle arkadaşlık etmeliyiz.

-
- Boşa akan su, gereksiz yere yanan lambalar, çöpe dökülen yemekler israftır. İsraftan kaçınmalıyız.
 - Tutumlu olmak cimri olmak değildir. Maddi imkanlarımız ölçüsünde aşırıya kaçmadan ihtiyaçlarımızı karşılamalıyız.
 - Yaşlılarımıza adıyla seslenebiliriz. Ama bizden yaşça büyük insanlara Ayşe teyze, Hasan amca gibi hitap etmeliyiz.
 - Kıskançlık çok kötü bir davranıştır. Arkadaşlarımızın iyi taraflarını kıskanmak yerine onları takdir etmeli ve örnek almalıyız.
 - Yakını ölen tanıdıklarımıza taziye ziyaretinde bulunmalı onların acılarını paylaşmalı ve ölen kişiyi hep iyi yönleriyle hatırlamalıyız.

-
- Başkalarına ait eşyaları izinsiz kullanmamalıyız.
 - Pahalı marka ve moda bağımlısı olmamalıyız. Önemli olan bütçemize göre kaliteli ve sade giyinmektir.
 - Alışverişe çıkmadan önce bir liste yapmalı ve alışveriş sırasında anne ve babamıza listede olmayan oyuncakları alması için ısrar etmemeliyiz.
 - Kütüphane vb. yerlerde sessiz olmalıyız.
 - Bir büyüğümüz odaya girdiğinde yerimizden kalkmalı ve yer göstermeliyiz.
32. Hiçbir zaman kavgacı olmamalı her zaman barışçıl olmalıyız. Sorunlarımızı konuşarak çözmeliyiz.

-
- Başkalarının yanında kıyafet değiştirmemeli, elbiselerimizi değiştirirken odanın perdelerinin kapalı olduğundan emin olmalıyız.
 - Başkalarının başarılarını takdir etmeli, sınavlarda ve yarışmalarda başarılı olan arkadaşlarımızı tebrik etmeliyiz. Bu şekilde arkadaşlık bağlarımızı güçlendirmiş oluruz.
 - Başkalarını rahatsız edecek kadar ağır kokular kullanmamalıyız.
 - Esnerken ağzımızı kapatmalıyız.
 - Asla yalan söylememeliyiz.
 - Okul çıkışı eve giderken arkadaşlarımızla itişip kakışmamalı, şakalaşmamalıyız. Arkadaşlarımızın yaralanmasına neden olacak şakalardan kaçınmalıyız.

➤ **AİLEDE ÖRGÜ KURALLARI**

- Evde üzerimize düşen işleri yapmalı odamızı toplamalı, anne ve babamıza yardımcı olmalıyız.
- Evde sesli müzik dinlemek gb çevremizi rahatsız edecek davranışlardan kaçınmalıyız.
- Kardeşlerimizin, anne ve babamızın özel eşyalarını karıştırmamalıyız.
- Anne ve babamızın odasına girerken kapıyı vurmalı, girebilirsin sözünü duyduktan sonra girmeliyiz.
- Sevdiklerimize özel günlerde ve bayramlarda hediyeler almalıyız.

-
- Büyük kardeşler küçük kardeşleri her zaman korumalı ve bakımlarında annelerine yardımcı olmalıdır.
 - Dede, nine, teyze dayı, hala, amca gibi yakın akrabaları ziyaret ederek sıla-ı rahim yapmalı, uzakta olanları ise telefonla aramalıyız.
 - Anne ve babamıza itaat etmeli ve söylediklerini hemen yerine getirmeliyiz.
 - Anne ve babamıza en sevimli ifadelerle hitap etmeliyiz. Anneciğim babacığım, tamam anneciğim, babacığım demek onları mutlu eder.
 - Ailemize ait sırları asla başkalarıyla paylaşmamalıyız. Evde konuşulanları arkadaşlarımıza anlatmamalıyız.
 - Komşularımızla iyi geçinmeli selamlaşmalı ve hatırlarını sormalıyız.